

2015/29

ONTVANGEN 23 SEP. 2015

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool Fontys
College van Bestuur
T.a.v. mevrouw Meijer
Postbus 347
5600 Ah EINDHOVEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
IPC 2250

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

ContactpersoonDatum **22 SEP. 2015**

Betreft Ad ervaringsdeskundige in de zorg te Eindhoven

Onze referentie
815035

Uw brief van
30 juni 2015

Uw referentie
JZ/2015/559/mh

Bijlagen
CDHO advies

Geachte mevrouw Meijer,

Met uw brief van 30 juni 2015, kenmerk JZ/2015/559/mh, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 2 juli 2015, hebt u mij uw voornemen voorgelegd om het Associate-degreeprogramma ervaringsdeskundige in de zorg, behorend bij de bachelor Social Work, in Eindhoven te verzorgen.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 7 september 2015, kenmerk 2015/29, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit CDHO-advies, dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om het Associate-degreeprogramma ervaringsdeskundige in de zorg, behorend bij de bachelor Social Work, in Eindhoven te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluit is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 (hierna: Beleidsregel) leidraad geweest voor mijn afweging.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a, b en c in artikel 6 van genoemde Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

CROHO-procedure

Ingevolge artikel 7.17, vijfde lid WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen 10 maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho). Registratie binnen die termijn is

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

CDHO

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. R. Minnée
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Minnée,

datum 7 september 2015
onderwerp advies nieuwe opleiding hbo Ad Ervaringsdeskundige in de zorg Fontys Hogescholen Eindhoven
ons kenmerk 2015/29
bijlage advies CDHO

Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de aanvraag nieuwe opleiding van Fontys Hogescholen ten behoeve van de hbo Ad Ervaringsdeskundige in de zorg te Eindhoven.

Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, met vriendelijke groet,

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

Op 2 juli 2015 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Fontys Hogescholen om de hbo Ad Ervaringsdeskundige in de zorg als bekostigd Ad programma te verzorgen te Eindhoven. Op 2 juli 2015 heeft de commissie om aanvullende informatie gevraagd. De aanvraag was op 22 juli 2015 voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen. Omwille van de zorgvuldige besluitvorming is de beslistermijn gesteld op 21 september 2015.

datum
7 september 2015

onderwerp
nieuwe opleiding
Fontys Hogescholen
hbo Ad
deeltijd
Ervaringsdeskundige
in de zorg
Eindhoven

ons kenmerk
2015/29

bijlage
beoordelingskader

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Fontys Hogescholen om de hbo Ad Ervaringsdeskundige in de zorg als bekostigd Ad programma te Eindhoven te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil een nieuw Ad programma Ervaringsdeskundige in de zorg aanbieden in Eindhoven. Het gaat om een Nederlandstalig deeltijdprogramma van 120 ECTS behorend bij de bachelor Social Work. Dit Ad programma wordt in Groningen aangeboden door de Hanzehogeschool. Het programma is toegankelijk voor studenten met een havo, vwo of relevant mbo diploma en een achtergrond in de zorg (verslavingsproblematiek e.d.). Het curriculum is vormgegeven aan de hand van het recentelijk vastgestelde Basiscurriculum Ervaringsdeskundigheid van het Trimbos instituut en het landelijk kenniscentrum Phrenos in samenwerking met de beroepspraktijk.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

pagina 2 van 6 *Beoordeling criterium a Beleidsregel*

Aanvrager heeft aangetoond dat het Ad programma Ervaringsdeskundige in de Zorg onder Croho nummer 80086 wordt aangeboden door de Hanzehogeschool Groningen. Aanvrager wil het programma onder dezelfde naam en hetzelfde Croho nummer aanbieden. Inhoudelijk zijn er zeer veel overeenkomsten tussen de programma's. De commissie constateert dat het Ad programma al bestaat in deze vorm. Dit betekent dat de noodzaak om deze inhoud in de vorm van een geheel Ad programma aan te bieden is aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de aanvraag beantwoordt aan een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

De maatschappelijke behoefte onderbouwt aanvrager door te verwijzen naar de monitor Arbeidsmarkt en Onderwijs Zorg die in 2013 is uitgevoerd door Calibris, kenniscentrum in de zorg en de ontwikkeling van het Beroepscompetentieprofiel Ervaringsdeskundigheid dat is opgesteld door het Trimbos instituut, Phrenos en stichting HEE!. Dit beroepscompetentieprofiel wordt ondersteund door ABVAKABO-FNV, CNV Publieke Zaak en GGZ Nederland. Calibris signaleert dat de inzet van ervaringsdeskundigen in de zorg de komende jaren zal toenemen (Arbeidsmarkt en Onderwijs Zorg, p. 8). Deze arbeidsmarktmonitor is geen beleidsstuk van de rijksoverheid waaruit blijkt dat er meer behoefte is aan ervaringsdeskundigen in de zorg op Ad niveau. Dit onderzoek biedt wel een positieve indicatie voor het bestaan van een arbeidsmarktzaak naar ervaringsdeskundigen. Het door GGZ Nederland en de vakbonden ondersteunde beroepscompetentieprofiel geeft wel blijk van een maatschappelijke behoefte aan een hbo opleiding tot ervaringsdeskundige.

Het departement van VWS heeft desgevraagd laten weten dat zij positief staan tegenover de inzet van ervaringsdeskundigen in de zorg, maar dat zij geen beeld hebben van de omvang van de vraag op de arbeidsmarkt.

ROA, De Arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2018, is negatief over de arbeidsmarktperspectieven voor de sector hbo sociaal cultureel. De Indicator Typering Arbeidsmarktperspectieven is 'slecht', er worden geen knelpunten in de personeelsvoorziening verwacht (ROA, p. 67). Dit negatieve beeld is echter niet onverkort van toepassing op het aangevraagde Ad programma. ROA heeft hbo opleidingen Communicatie en journalistiek, Maatschappelijk werk en hulpverlening, Personeel en arbeid, Documentatie en informatie, Pedagogie, Horeca en Uitvoerende en beeldende kunsten ondergebracht in dit cluster en de onderlinge verschillen zijn groot. Bovendien maakt ROA geen onderscheid naar Ad-, bachelor- en masterniveau.

Aanvrager heeft arbeidsmarktgegevens aangeleverd uit de Arbeidsmarktmonitor GGZ, de Sectorbeschrijving zorg van het UWV en de hbo monitor 2014. De Arbeidsmarktmonitor van de GGZ uit 2014 geeft aan dat er veel ontslagen verwacht worden op korte termijn. Op langere termijn zal er echter weer ruimte op de arbeidsmarkt ontstaan vanwege de vergrijzing: veel werknemers in de GGZ stromen uit omdat zij de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt en doordat er in verhouding veel ouderen zijn zal de zorgvraag toenemen. Geïnterviewde werkgevers verwachten dat met name de vraag naar hbo'ers zal toenemen.

pagina 3 van 6 Geïntegreerde instellingen verwachten op termijn ook een toenemende vraag naar mbo'ers (Arbeidsmarktmonitor, p. 10).

Hetzelfde beeld, krimp op korte termijn, groei op langere termijn en ruimte voor hbo'ers, komt naar voren uit de sectorbeschrijving zorg van het UWV die in juni 2015 is uitgebracht: 'Tussen 2012 en 2017 daalt het aantal banen naar verwachting met 49.000 (-4%). Ongeveer 44.000 banen gingen of gaan verloren in de VVT en 10.000 banen in de gehandicaptenzorg. In ziekenhuizen is de krimp kleiner (ruim 5000 banen) en in de GGZ blijft de werkgelegenheid min of meer stabiel.' (Sectorbeschrijving zorg, p. 4). Het UWV verwacht vanaf 2017 een groei van 2% en schat dat de markt in 2020 weer op het niveau van 2011 komt. De arbeidsmarktperspectieven voor hbo'ers zijn relatief goed en er wordt een sterke upgrading verwacht (p. 21). In dit rapport is een apart blok gewijd aan de opleiding tot ervaringsdeskundige in de GGZ en wordt de samenwerking tussen UWV Werkbedrijf en GGZ Eindhoven als voorbeeld van een best practice genoemd: 'In één project is ervaring opgedaan met het scholen van onder andere mensen met borderline, verslaafden en andere psychiatrisch patiënten voor de functie van ervaringsdeskundige in de GGZ. Veertien personen stroomden in, acht ervan zijn aan het werk gegaan in deze functie.' (p. 22).

De hbo monitor 2014 laat zien dat afgestudeerden van de voltijd hbo bachelor Social Work gemiddeld vaker werkloos zijn dan hbo HSAO en hbo totaal: 14,6% tegen 6,5%. Afgestudeerden van de voltijd bachelor Sociaal Pedagogische Hulpverlening zitten met 6,4% tegen het gemiddelde aan. Afgestudeerden van de deeltijd- en duale varianten van beide opleidingen zijn minder vaak werkloos dan gemiddeld, hetgeen samenhangt met het feit dat een relevante werkring vereist is om aan de opleiding te kunnen beginnen. De onderhavige Ad Ervaringsdeskundige in de zorg wordt in deeltijd aangeboden en het is aannemelijk dat de studenten die instromen al over een baan zullen beschikken. In die zin zullen zij geen extra druk op de arbeidsmarkt veroorzaken.

Aanvrager heeft de opleidingscoördinator van de bestaande Ad Ervaringsdeskundige in de zorg van de Hanzehogeschool gevraagd om informatie naar de arbeidsmarktpositie van alumni. Binnen de Ad in Groningen zijn in 2012/2013 7 studenten afgestudeerd en in 2013/2014 9 studenten. De opleidingscoördinator geeft aan dat zij denkt dat ongeveer 10 van deze alumni een betaalde baan hebben. Zij heeft hier echter geen systematisch onderzoek naar gedaan. Op mbo niveau wordt een specialisatie Ervaringsdeskundige aangeboden bij het Summa College in Eindhoven. Een klein onderzoek onder alumni met de specialisatie ervaringsdeskundigheid wijst uit dat 88% van deze afgestudeerden binnen 3 maanden na afstuderen een betaalde baan had.

Aanvrager heeft bovendien interviews gehouden met 8 werkveldpartijen in de regio's midden- en oost-Brabant. Zij onderschrijven het belang van het opleiden van ervaringsdeskundigen op hbo niveau en verwachten binnen hun organisaties baanopeningen voor deze mensen. Het aantal baanopeningen is niet gekwantificeerd. Het landelijk kenniscentrum Phrenos heeft aangegeven dat de ontwikkelingen in zuidoost-Brabant ook landelijk worden herkend.

De commissie concludeert dat het bestaan van een arbeidsmarktbehoefte is aangetoond en dat een maatschappelijke behoefte aannemelijk is gemaakt. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

pagina 4 van 6 *Beoordeling criterium c Beleidsregel*

Aanvrager heeft aangegeven geen beroep te willen doen op een zwaartepunt dat in de prestatieafspraken met de Minister is vastgelegd. Dit heeft als gevolg dat de aanvraag aan alle onderdelen van criterium c moet voldoen.

Vanaf 2 juli 2015 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Fontys Hogescholen om de Ad Ervaringsdeskundige in de zorg in Eindhoven aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft het verwante onderwijsaanbod op Ad niveau in kaart gebracht. Dit aanbod bestaat uit de bekostigde Ad Ervaringsdeskundige in de zorg van de Hanzehogeschool en drie Ad programma's die NTI in onbekostigde vorm aanbiedt. Deze onbekostigde programma's (Kinderopvang, Jeugdwerker en Welzijn en zorg voor ouderen) zijn slechts zijdelings verwant met het voorgenomen Ad programma. De instroom in deze programma's is niet bekend. De commissie heeft de belangen van deze onbekostigde Ad's dan ook niet kunnen wegen.

De instroom in het Ad programma Ervaringsdeskundige in de zorg bij de Hanzehogeschool is gegroeid van 13 studenten in 2012/2013 naar 24 in 2013/2014. Aanvrager heeft een schatting gemaakt van de instroom in het voorgenomen Ad programma op basis van ervaring met de mbo specialisatie Ervaringsdeskundige en gerichte informatie-aanvragen over hbo opleidingen voor ervaringsdeskundigen bij Markieza, academie voor herstel en ervaringsdeskundigheid. Deze organisatie is een samenwerkingsverband tussen o.a. uitkeringsinstanties en onderwijsinstellingen (Summa College en Fontys) die trainingen en opleidingen tot ervaringsdeskundige aanbiedt. Markieza verwacht dat circa er 70 belangstellenden voor de Ad zullen zijn. Aanvrager rekent op een instroom van circa 15 studenten per jaar. Gezien de instroom bij de Hanzehogeschool acht de commissie deze schatting realistisch.

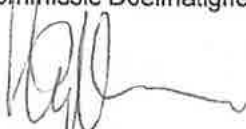
De ruimte op de arbeidsmarkt is onder criterium b reeds aangetoond. Aangezien de enige bestaande Ad in Groningen wordt aangeboden bevordert vestiging in Eindhoven de regionale spreiding.

De inbedding in de regionale kennisinfrastructuur is aangetoond doordat het Ad programma deel uitmaakt van de bachelor Social Work en de samenwerking met stichting Markieza waarbij ook het Summa College betrokken is.

De commissie concludeert dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de Ad Ervaringsdeskundige in de zorg. De aanvraag voldoet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

pagina 5 van 6 Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.